

Σ Ε Β Ε
ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΙΣΑΓΩΓΕΩΝ

Προς
Υπουργό Δικαιοσύνης
κ. Κωνσταντίνο Τσιάρα

Θεσσαλονίκη, 19.12.19
Α.Π.: Α4/4359

Θέμα: Αίτημα ΣΕΒΕ για ανάκληση επαναφοράς δικαστικού ενσήμου στις αναγνωριστικές αγωγές

Αξιότιμε κύριε Υπουργέ,

Η επαναφορά του τέλους δικαστικού ενσήμου στις αναγνωριστικές αγωγές αρμοδιότητας Πολυμελούς Πρωτοδικείου και μάλιστα με αναδρομική ισχύ για ήδη ασκηθείσες αγωγές (άρθρο 42 ν. 4640/2019, ΦΕΚ 190 Α/29-11-2019) προκαλεί την αντίδραση όχι μόνο του δικηγορικού κόσμου, αλλά και της επιχειρηματικής κοινότητας καθώς, πέραν του ότι η νέα διάταξη εισήχθη, με εκπρόθεσμη τροπολογία, χωρίς οιαδήποτε προηγούμενη θεσμική διαβούλευση, προκαλεί δυσανάλογη οικονομική επιβάρυνση σε ιδιώτες, επιχειρηματίες και νομικά πρόσωπα που προσφεύγουν στη δικαιοσύνη και εγείρει σοβαρά ζητήματα συνταγματικότητας.

Με τη νέα διάταξη καταργείται η πάγια δικονομική αρχή, ισχύουσα ήδη από το 1942 (άρθρο 7 παρ. 3 ν.δ. 1544/1942), κατά την οποία με τέλος δικαστικού ενσήμου βαρύνονται μόνον οι καταψηφιστικές αγωγές και επανέρχεται η ατυχής ρύθμιση του άρθρου 70 ν. 3994/2011, η οποία είχε κατακριθεί ως αντισυνταγματική τόσο από την Επιστημονική Υπηρεσία της Βουλής, όσο και από σημαντική μερίδα της νομολογίας.

Η διαφοροποίηση της αναγνωριστικής από την καταψηφιστική αγωγή κι η επιβολή δικαστικού ενσήμου μόνο στην δεύτερη δικαιολογείται, από το ότι οι ιδιώτες, οι επιχειρηματίες και τα νομικά πρόσωπα με την αναγνωριστική αγωγή μπορούν, με σχετικά ολιγοδάπανη διαδικασία (χωρίς την καταβολή δικαστικού ενσήμου), να εμποδίσουν παραγραφή του δικαιώματός τους, να άρουν αμφισβήτηση για την ύπαρξή του και να βεβαιωθούν για την φερεγγυότητα του οφειλέτη ως προς τη δυνατότητα εκτέλεσης της απόφασης, ενώ υποχρεούνται σε καταβολή του δικαστικού ενσήμου σε μεταγενέστερο στάδιο προ της αναγκαστικής εκτέλεσης και μόνον επί του επιδικασθέντος ποσού, το οποίο και τελικώς δύνανται να εισπράξουν.

Η επιβολή του δικαστικού ενσήμου σε πρώιμο στάδιο εμφανίζεται έντονα καταχρηστική και έρχεται σε πλήρη αντίθεση με τις αρχές του κράτους δικαίου και της παροχής πλήρους και αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας, καθώς ο δικονομικός φραγμός, που τίθεται από τον ν. 4640/2019, υπό το φως των σημερινών άκρως δυσχερών οικονομικών συνθηκών, που βιώνουν οι επιχειρηματίες, ουσιαστικά στερεί αυτούς της ευχερούς δυνατότητας προσφυγής στο δικαστήριο, προς άμεση προστασία των δικαιωμάτων τους.

Ο μόνος λόγος που εξηγεί, αλλά ουδόλως δικαιολογεί, την επιβολή του μέτρου είναι το ταμειακό συμφέρον του Δημοσίου και η εμπροσθοβαρής αύξηση των εσόδων του. Το ταμειακό συμφέρον που προκύπτει όμως δεν μπορεί να εξισούται με λόγο γενικότερου δημοσίου συμφέροντος. Το δημόσιο συμφέρον, υπό την έννοια του συλλογικού συμφέροντος, θέτει και πρέπει να θέτει σε προτεραιότητα το έννομο συμφέρον και τα δικαιώματα των επιχειρηματιών. Η νέα διάταξη αντιστρατεύεται προδήλως το συμφέρον των τελευταίων καθώς ο επιχειρηματίας ή το νομικό πρόσωπο, που θα καταβάλλει προκαταβολικά το δικαστικό ένσημο για την αναγνωριστική αγωγή,

είναι σφόδρα πιθανό, να μη καταφέρει, να εισπράξει στη συνέχεια την απαίτησή του, από τον οφειλέτη. Έτσι, η νέα ρύθμιση οδηγεί σε άνιση μεταχείριση, από το ίδιο το κράτος, που τίθεται σε πλεονεκτική θέση έναντι των επιχειρηματιών, εξασφαλίζοντας πρωταρχικά και κύρια το δικό του δημοσιονομικό οικονομικό συμφέρον, συρρικνώνοντας την ίδια στιγμή το δικαίωμα των επιχειρηματιών, σε ευχερή πρόσβαση στα δικαστήρια, και μειώνοντας προκαταβολικά την περιουσία τους, για μια απαίτηση, η λήψη της οποίας είναι επισφαλής.

Η νεοπαγής ρύθμιση αποβαίνει, λοιπόν, «διπτά» αντισυνταγματική και φευκτέα. Διότι το δημόσιο όχι μόνο εγγυάται την ελεύθερη πρόσβαση των επιχειρηματιών και των νομικών προσώπων στα δικαστήρια, χωρίς να τίθενται υπερβολικά προσκόμματα, που να «εκμηδενίζουν» το δικαίωμα, αλλά έχει αποστολή, να προστατεύσει την περιουσία και την οικονομική κατάστασή τους. Σε τελική ανάλυση, άλλωστε, η περιουσία αυτή είναι εκείνη, που δια της φορολόγησής της, συμβάλλει και στη διατήρηση της περιουσίας του δημοσίου.

Εξάλλου, η επιβολή δικαστικού ενσήμου δεν συνδέεται με τη λειτουργία της δικαιοσύνης και την ανάγκη αποτελεσματικότερης απονομής της, ιδίως όταν το λειτουργικό κόστος της δικαιοσύνης όχι μόνο δεν έχει αυξηθεί, αλλά βαίνει μειούμενο. Συνεπώς, παρίσταται εξ αυτού προδήλως δυσανάλογο περιοριστικό μέτρο.

Για τους ανωτέρω λόγους, η επιβολή του παραπάνω τέλους, για τις αναγνωριστικές αγωγές αρμοδιότητας Πολυμελούς Πρωτοδικείου, υπονομεύει το δικαίωμα δικαστικής προστασίας όλων των πολιτών, ιδιωτών και επιχειρηματιών, θέση με την οποία έχει ταχθεί κατ' αρχήν η νομολογία δικαστηρίων όλων των βαθμίδων.

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω, ζητούμε την κατάργηση της επαναφοράς του δικαστικού ενσήμου στις αναγνωριστικές αγωγές Πολυμελούς Πρωτοδικείου και παρακαλούμε για τις δικές σας σχετικές ενέργειες.

Με ιδιαίτερη εκτίμηση,

Για τον ΣΕΒΕ

Δρ Γεώργιος Κωνσταντόπουλος
Πρόεδρος